Verkiezingsprogramma Waterschap Scheldestromen

2023-2027

ChristenUnie
Scheldestromen

Inleiding

Voor goed rentmeesterschap en verantwoord waterbestuur

In dit verkiezingsprogramma leggen we uit waarom het belangrijk is om uw stem uit te brengen bij de waterschapsverkiezingen en waar de ChristenUnie zich voor inzet in het waterschap Scheldestromen.

Het waterschap gaat ergens over!

Zonder water groeit er niets. Zowel de mens, de natuur als de economie kunnen niet zonder water.

Het waterschap Scheldestromen heeft vier hoofdtaken[1]:

1. Veilige dijken
2. Voldoende en schoon oppervlaktewater
3. Zuiveren van rioolwater
4. Beheer plattelandswegen

Ook zijn waterschappen cruciaal in het meewerken aan de grote opgaven zoals het veranderende klimaat. Dit zijn heel belangrijke randvoorwaarden voor ons land om goed te kunnen leven en werken.

Dit is onze motivatie

Wij geloven dat God maatwede Schepper ons de zorg voor de aarde toevertrouwd heeft. Deze opdracht motiveert ons om ook vanuit het waterschap eraan bijdragen de aarde goed door te geven aan onze kinderen. Wij zetten ons in voor een waterschap dat dienstbaar is aan inwoners en bedrijven. Wij geloven dat we de uitdagingen waar we voor staan niet alleen als overheid op kunnen lossen. We willen inwoners en bedrijven in staat stellen om daarin zelf ook het verschil te maken en als overheden zoveel mogelijk samenwerken om die doelen te halen.

Zo doen we ons werk

De ChristenUnie staat voor verantwoord waterbestuur, weloverwogen keuzes en beheersbare kosten. Wij willen dat doen door de samenwerking op te zoeken met inwoners en bedrijven, andere overheden en belangenorganisaties. Alleen zo kan de overheid bijdragen aan een toekomstbestendig gebruik van onze omgeving. Het waterschap moet zich dan ook niet beperken tot zijn hoofdtaken, maar met een brede blik kijken naar de problematiek van vandaag en morgen. In het regeerakkoord is opgenomen dat de kwaliteit van water en bodem voorrang krijgen bij ruimtelijke planvorming[2]. Daarin ligt ook een opdracht voor de waterschappen.

Ook bij de verwerking van afvalwater staan de ontwikkelingen niet stil. Door grondstoffen en energie te winnen uit het afvalwater kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan de totstandkoming van een duurzame en circulaire economie. De investeringen die we nu doen zullen leiden tot maatschappelijke opbrengsten in de toekomst.

[1] De formele naamgeving van deze taken is waterkeringenbeheer, watersysteembeheer en afvalwaterzuivering. Daarnaast zijn aan verschillende waterschappen door de provincie ook nog neventaken opgedragen.
[2] https://www.parlement.com/9291000/d/pdfs/coalitieakkoord-2021-2025.pdf

Inhoudsopgave

Inleiding 2

Het waterschap gaat ergens over! 2

Dit is onze motivatie 2

Zo doen we ons werk 2

Inhoudsopgave 3

Onze kandidaten voor het waterschapsbestuur 4

Het waterschap werkt in dienst van de samenleving 6

Het waterschap heeft oog voor Landbouw en Economie 8

Het waterschap werkt mee aan gezondheid van mens en dier 9

Het waterschap beschermt tegen de bedreigingen van water 10

Het waterschap werkt klimaatbestendig 11

Het waterschap werkt circulair en energieneutraal 12

Het waterschap zorgt voor natuur en milieu 13

Het waterschap brengt waterbeheer en recreëren samen 14

Het waterschap gaat verantwoord om met uw geld 15

Onze kandidaten voor het waterschapsbestuur

	Naam	Gemeente
1	Heleen Hamelink	Middelburg
2	Jaap van Ginkel	Borsele
3	Jan van Oosten	Middelburg
4	Pierre Kruizinga	Kapelle
5	Rob van Schellen	Kapelle
6	Sarina de Schepper-Dekker	Hulst
7	Jarno Kesteloo	Sluis
8	Pieter Jan Mersie	Vlissingen
9	Gerard Verkuil	Borsele
10	Suzannah Koppejan	Middelburg
11	Dorien Fonteine-Nieuwenhuis	Schouwen-Duiveland
12	Corniel van Leeuwen	Tholen
13	Michiel Visser	Reimerswaal
14	Miriam van den Broeke-de Jonge	Terneuzen
15	René Molenaar	Veere
16	Leander de Bruine	Schouwen-Duiveland
17	Jaap Hage	Tholen
18	Huib Bouwman	Reimerswaal
19	Barbara van den Bogaerdt	Reimerswaal
20	Marcel Vercammen	Tholen
21	Henk Eerkes	Terneuzen
22	Esther van de Vreede-Hensen	Goes
23	Erika Kater-van de Beek	Schouwen-Duiveland
24	Maurits Born	Goes
25	Arjan Beekman	Middelburg
26	Jorien Hage-Kalle	Tholen
27	Ben Ham	Goes
28	Marian Roos-Koolwijk	Vlissingen
29	Priscilla Vrolijk-van der Feen	Middelburg
30	Peter Kemp	Veere
31	Christa Nijzing	Tholen
32	Addy Vader	Middelburg
33	Kees van der Elst	Tholen
34	Ellen Maris-Dorleijn	Veere
35	Wico Dieleman	Goes
36	Gerry Loof	Terneuzen
37	Hans Wattel	Veere
38	Leen van Dijke	Middelburg
39	Willemien Treurniet-Klapwijk	Middelburg
40	Jan Henk Verburg	Goes
41	Hans van Vliet	Borsele

Wat mag u verwachten van ons team van kandidaten voor het waterschapsbestuur?

- Ons team heeft kennis van waterbeheer, wegenbeheer, bestuurlijke ervaring en een dienstbare, leergierige en integere opstelling.
- Oog voor een duurzaam waterbeheer, zodat onze kinderen niet worden opgezadeld met problemen die we nu al kunnen voorzien.
- Het vermogen om verbindingen te leggen met belanghebbenden in de samenleving.
- Gericht op samenwerking om problemen op te lossen
- Bereid om als goede rentmeester verantwoording af te leggen over onze omgang met de schepping.
- Transparantie bij de besluitvorming over watervraagstukken en zorgvuldigheid bij de afweging van maatschappelijke en individuele belangen.
- Aanspreekbaar op de gedragscode van de ChristenUnie, die tot doel heeft om de integriteit te waarborgen.

Het waterschap werkt in dienst van de samenleving

Water vormt een blauwe draad in de bijbel. Zonder water zou er geen leven zijn. Bij de schepping heeft God ordening aangebracht in dag en nacht, water en land. Hij richtte zich daarna op de planten en dieren en tot slot was de aarde klaar voor de schepping van mensen.

Nederland drijft letterlijk en figuurlijk op water. Als ChristenUnie zien we de zorg voor Gods schepping als onze opdracht en op basis daarvan nemen wij bestuurlijke verantwoordelijkheid. Dat leidt tot herkenbaar rentmeesterschap. De mens en zijn behoefte zien wij niet als de maat der dingen! We maken keuzes in het zoeken naar balans tussen ecologie en economie, tussen welzijn en welvaart en tussen beschermen en benutten. We doen dat met het oog op onze kinderen en kleinkinderen en richten ons daarbij op de lange termijn. Financiën zijn voor ons niet bepalend, maar volgend voor het beleid.

De ChristenUniefractie wil bewust meebouwen aan zo'n eerlijke, transparante, rechtvaardige overheid. De fractie is ook daarom zélf aanspreekbaar op haar handelen. Wij zijn goed bereikbaar en geven rekenschap van ons handelen wanneer dat gevraagd wordt.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Gelijke kansen voor iedereen**. De ChristenUnie gelooft in de kracht van de parlementaire, democratische rechtstaat. Iedereen telt evenveel mee. Als burger en als kiezer.

- **Heldere communicatie over wat we doen**. Bij alle grote werken moet worden ingezet op optimale communicatie met omwonenden/ betrokkenen, belanghebbenden en belangstellenden. Burgers verdienen tijdig de juiste informatie. Hierbij geven we duidelijk aan wat we wel en niet kunnen doen.

- **Het versterken van het vertrouwen tussen overheid en haar inwoners**. De democratie kan alleen bestaan bij de gratie van het vertrouwen van burgers. Dat vertrouwen moet worden bewaard en versterkt. Om het vertrouwen te houden zorgen wij voor een betrokken, wijze, transparante en toekomstgerichte bestuurscultuur. Een cultuur waarin de overheid zelf de regels en wetten precies naleeft en het vertrouwen heeft dat de burgers dat ook doen. Wij doen dat in de wetenschap dat we ook fouten maken. Wij staan open voor gesprek en geven fouten toe. Ook als dat geld kost.

- **Maatwerk burgerparticipatie**. We streven ernaar dat inwoners, bedrijven organisaties, kennisinstellingen en medeoverheden vroegtijdig en volwaardig betrokken worden bij gebiedsprocessen en projecten. Dit stimuleert gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Participatie voor, door en met publieke en private partners.

- **Serieus nemen van adviezen**. De adviezen van Rekenkamer(commissie)s, Ombudsman en externe Bezwaaradviescommissies moeten zeer zwaar meewegen in de besluiten van het waterschap. Wij wijken hier alleen van af als we daar zwaarwegende redenen voor hebben.

- **Gedrag dat helpt de opgaven te realiseren wil de ChristenUnie belonen en aanmoedigen.** De wateropgave is een brede maatschappelijke opgave. Het realiseren daarvan vraagt inzet van allen. Dat dragen we voortdurend uit. We nodigen niet alleen overheden, maar ook maatschappelijke en economische sectoren en ingezetenen uit om bij te dragen. Alleen samen kunnen we dat bereiken wat nodig is. De inzet van anderen stimuleren we door bijdragen aan de opgave te belonen. Een van de mogelijkheden is het leveren van een subsidie of een financiële bijdrage.

Het waterschap heeft oog voor Landbouw en Economie

Klimaatverandering is aan de orde van de dag. We zien steeds vaker langdurig droge periodes én wateroverlast door grote hoeveelheden neerslag. De ChristenUnie wil daarom werken aan balans tussen droge voeten aan de ene kant en het beperken van droogte aan de andere kant. In Nederland zijn we kampioen water afvoeren en we realiseren ons dat dit onnatuurlijke proces ernstige gevolgen heeft voor de ecologie en biodiversiteit. Voor de ChristenUnie zijn water en bodem leidend voor het inrichten en het gebruiken van onze leefomgeving.

De economie werkt in dienst van de samenleving en niet andersom. Wij willen oog hebben voor ondernemers die waardevolle diensten leveren aan de samenleving en oog voor de omgeving waarin deze bedrijven actief zijn. In plaats van streven naar maximale groei, streven wij naar maximale bloei. De agrarische sector is van groot belang voor onze voedselvoorziening en levert een belangrijke bijdrage aan de economie in Nederland.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Innovatie inzetten voor het herstel van ecologische waarden**. Waar mogelijk gaan we voor een natuurlijke inrichting van het watersysteem. De ChristenUnie ziet ook mogelijkheden in innovatie, zeker bij de waterzuiveringstaak.

- **Het gebruik van innovatieve gewasbeschermingsmiddelen**. De doelen uit de Kader Richtlijn Water voor ecologie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen kunnen we niet halen als we op de huidige manier verder gaan. De ChristenUnie vindt dat we door innovatie van gewasbeschermingsmiddelen de kwaliteit van het water en onze natuur sterk kunnen verbeteren. Bovendien wil de ChristenUnie kunstmest vervangen door meer natuurlijke producten.

- **Een waterschap dat samenwerkt voor een duurzame leefomgeving**. De ChristenUnie kijkt niet alleen naar de kerntaken (schoon, voldoende en veilig water), maar ook naar de ontwikkeling van een duurzame (leef)omgeving. Dat kan een waterschap niet alleen. De ChristenUnie wil dat het waterschap dat doet in samenwerking met andere overheden, ondernemers en het onderwijs.

- **Investeren in kennis over water**. Nederland is wereldkampioen watermanagement. De ChristenUnie wil blijven investeren in deze kennis in samenwerking met de andere waterschappen. De ChristenUnie wil jonge mensen betrekken bij watervraagstukken via scholen en jeugdbesturen. Zoals water ons verbindt met de hele wereld en haar bewoners, zo willen wij onze kennis en vaardigheden met hen delen. Nationaal en internationaal.

Het waterschap werkt mee aan gezondheid van mens en dier

Voldoende schoon en gezond water in de leefomgeving is van groot belang voor de gezondheid van mens en dier. Ook de landbouw en industrie hebben groot belang bij zoet water. Maar de aanwezigheid van voldoende en schoon water is steeds minder vanzelfsprekend. Daarom is het enorm belangrijk om met zorg om te gaan met het beschikbare zoete water en het vergroten van de kwaliteit hiervan. De ChristenUnie zet daarom maximaal in op behoud van zoveel mogelijk zoet water van een zo goed mogelijke kwaliteit. Dat doen we bij voorkeur op een zo natuurlijk mogelijke manier.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Behoud en vergroting van onze zoetwatervoorraad.** 97 % van het water op aarde is zout. Wat er aan zoet water is, moet beschermd worden. Onze drinkwatervoorziening is ervan afhankelijk. Ook landbouw, natuur en industrie hebben belang bij voldoende, gezond en zoet water. We maken zoveel mogelijk gebruik van natuurlijke omstandigheden: het verruimen van waterlopen, bufferen van zoet water op plaatsen waar dat kan en het vergroten van zoetwater voorraden in de bodem.
- **Aanpakken van watervervuiling.** Overtredingen met watervervuiling pakken we streng aan. De vervuiler betaalt de kosten voor het wegnemen van de vervuiling. Verontreinigingen door botulisme en blauwalgen worden zoveel mogelijk bestreden. We werken aan verbetering van de kwaliteit van het water uit de waterzuiveringen. Het mag geen afbreuk doen aan de kwaliteit van het oppervlaktewater.
- **Duidelijkheid over de beschikbaarheid en verdeling van zoet water.** We werken samen met Rijk, Provincies, Gemeenten en belanghebbende sectoren, met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Voor derden moet duidelijk zijn wie waarvoor verantwoordelijk is.
- **Sectorale belangen moeten niet bekostigd worden uit gemeenschapsgeld.** Bij een grotere zoetwaterbehoefte dan beschikbaarheid, is het aan partijen die daar belang bij hebben om na te gaan hoe zij daarin kunnen voorzien. Als het waterschap daaraan mee kan werken, zal zij dat doen. In dat geval zal de betreffende sector daarvoor de kosten betalen.
- **Het juiste grondgebruik op de juiste plaats kan problemen voorkomen.** Bij het toestaan van nieuwe functies in een gebied, moet rekening gehouden worden met de kwantiteit en kwaliteit van het beschikbare water in een bepaald gebied. Op deze manier voorkomen we problemen in de toekomst.

Het waterschap beschermt tegen de bedreigingen van water

De ChristenUnie wil dat wij en de generaties na ons, veilig in Nederland kunnen wonen en werken. Het waterschap zorgt voor de bescherming tegen water. Sterke dijken, goed onderhouden waterkeringen en een waterbestendige omgeving zijn van levensbelang.

Veiligheid is niet vanzelfsprekend. We moeten blijven investeren om ons te beschermen tegen de gevaren van teveel en te weinig water. De zomer van 2021 is daar een goed voorbeeld van met ongekend hoogwater in de grote rivieren en enorme overstromingsschade in Limburg. De perioden van ernstige droogte in 2018 en 2019 lieten zien dat dijken ook hier gevoelig voor kunnen zijn.

Bij het verbeteren van de zeewaterkeringen kan meer gebruik worden gemaakt van natuurlijke processen. Denk daarbij aan duinvorming, opslibben van schorren en kwelders of het aanleggen van een inlaagdijk. Door te werken met een natuurlijk evenwicht, zijn op de langere termijn minder dure ingrepen nodig.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Veilige dijken**. Het veranderende klimaat stelt hogere eisen aan het ontwerp én het beheer van dijken. Het uitvoeren van deze taken heeft daarom prioriteit. Hierbij houden we rekening met de klimaatveranderingen, zeespiegelstijgingen en bodemdalingen. De financiering van de benodigde dijkverzwaringen is nog niet rond. Samen met het Rijk moet daar nog een oplossing voor komen, waarbij de lasten eerlijk worden verdeeld over alle Nederlandse burgers.

- **Het goed informeren van inwoners en bedrijven over de mogelijke waterrisico's**. Veel inwoners van Nederland zijn zich niet bewust van het gevaar van water en van het wonen in een laaggelegen delta. Omdat de waterschappen hun werk goed doen, beseffen veel mensen niet hoeveel inspanningen en middelen dit vergt en wat de impact kan zijn van achterstallig onderhoud. Meer voorlichting en educatie is nodig om de bewustwording hierover te vergroten en het belang en bestaansrecht van waterschappen onder de aandacht te brengen.

- **Het verhogen van de regionale veiligheid.** Dit doen we door ervoor te zorgen dat bij een eventuele overstroming slechts een deel van een bepaald gebied onder water loopt. In het hoger gelegen watersysteem willen we afsluitbare waterkeringen in stand houden.

- **Het maken van slimme locatiekeuzes**. Het waterschap stimuleert de samenleving om meer waterbewust te wonen en te werken: wonen op lage, overstroombare plaatsen met een kwetsbare waterhuishouding moet sterk worden ontmoedigd. Zo hopen we te voorkomen dat extra grondstoffen, CO2 en energie nodig is om bijvoorbeeld woningen of grond op (te) lage plaatsen droog te houden.

- **Het benutten van kansen.** Het waterschap moet proactief kansen in ruimtelijke ontwikkelingen voor bijvoorbeeld fiets- en wandelpaden, natuurontwikkeling en bloemrijke dijken verzilveren. Op deze manier kan veel maatschappelijke winst worden geboekt. Vroegtijdig en intensief samenwerken met andere overheden en organisaties is hiervoor noodzakelijk.

Het waterschap werkt klimaatbestendig

Het klimaat is altijd in beweging. Natuurlijke én menselijke invloeden zorgen voor verandering. Sinds de industriële revolutie is de invloed van de mens op het klimaat snel groter geworden. De klimaatverandering die we de afgelopen decennia meemaakten, heeft grote gevolgen voor mens, natuur en milieu. Temperatuurstijging, veel neerslag in korte tijd en langere tijden van droogte kunnen ons flink parten spelen.

Nederland is extra kwetsbaar voor overstromingen omdat ons land voor een groot deel onder de zeespiegel ligt. Ook kan klimaatverandering en wetgeving leiden tot een tekort aan drinkwater.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Herstellen van het natuurlijke bodem- en watersysteem**. De gevolgen van klimaatverandering kunnen we alleen opvangen door de veerkracht van het natuurlijke bodem- en watersysteem te herstellen, robuuste verbindingen tussen de bebouwde omgeving en het landelijk gebied aan te leggen en effectieve afvoer- en bergingsvoorzieningen te realiseren.

- **De rekening niet doorschuiven naar toekomstige generaties.** De ChristenUnie wil dat de openbare ruimte in Nederland ruim vóór 2050 waterrobuust en klimaatbestending (duurzaam) is. Wij mogen door onze keuzes onze (klein-)kinderen niet opschepen met torenhoge lasten en niet-beheersbare maatschappelijke vraagstukken.

- **Meer water vasthouden in onze bodem**. Herstel van het natuurlijke systeem begint met het vergroten van de infiltratie van regenwater in de bodem. Het vasthouden van water in de bodem neemt in stedelijk én landelijk gebied sterk af. Door meer water vast te houden krijgen we bij hevige regenval minder wateroverlast en is tijdens droogte blijft water langer beschikbaar om verkoeling te bieden.

- **Meer toezicht op het oppompen van water uit de grond en uit het oppervlaktewater**. Verder moet er aandacht zijn voor regionale afspraken over de verdeling van het water bij tekorten. Inwoners, boeren en tuinders hebben recht op duidelijkheid wie het water mag gebruiken als de vraag veel hoger is dan de beschikbaarheid.

- **Vergroenen van stedelijke gebieden**. Stedelijke gebieden zijn veelal verhard en versteend waardoor de natuurlijke veerkracht en sponswerking is verdwenen. Schoon hemelwater wordt grotendeels via het riool afgevoerd en als gevolg hiervan verontreinigd. Minder verharding (meer infiltratie van hemelwater, minder hittestress), meer groen (verkoeling, biodiversiteit) is hard nodig.

- **Ondersteunen van burgerinitiatieven**. Voor klimaatbestendig wonen hebben we fysieke groene ruimte zoals parken, wadi's, groene daken en tuinen nodig. De aanwezigheid van water maakt woonwijken mooier en verhoogt de kwaliteit van een wijk. Wij willen dan ook stimuleren dat bij de aanleg van wijken maximale aandacht is voor een mooie, natuurlijke, ecologisch waardevolle inrichting.

Het waterschap werkt circulair en energieneutraal

De ChristenUnie wil dat waterschappen in 2050 volledig circulair zijn. Dat betekent een omwenteling en omdenken in de manier waarop we omgaan met grondstoffen en onze leefomgeving. Door energie te besparen én op te wekken, grondstoffen te besparen én te hergebruiken/ winnen, wordt de impact op de natuur en milieu beperkt. Dat vraagt een grote inspanning van ons allemaal: alle producten en diensten moeten zó slim worden ontworpen dat de waarde, herbruikbaarheid, reparatie, kwaliteit en levensduur voor een lange periode in een gebruikerskringloop is gegarandeerd. Van bezit naar gebruik, van afval naar grondstof, van eenmalig benutten (lineair) naar sluitende kringlopen (circulair). Als waterschappen passen we dit principe toe bij de inkoop, het ontwerp, realisatie en beheer van onze eigendommen en installaties.

Klimaatverandering is een belangrijke aanleiding voor de energietransitie van fossiele naar duurzame, schone bronnen. CO2-reductie staat hierbij voor de ChristenUnie centraal. Duurzaam energiegebruik is noodzakelijk voor een CO2-arme samenleving in 2050. Om de nationale klimaatambities te halen, moet Nederland de energietransitie versnellen. Waterschappen hebben een belangrijke rol hierbij.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Zoveel mogelijk hergebruik van materialen**. De ChristenUnie vindt het vanuit verantwoord rentmeesterschap belangrijk dat bestaande (rest)materialen zoveel mogelijk worden hergebruikt. De rioolwaterzuiveringsinstallaties van het waterschap zijn belangrijke 'hubs' waar schoon water, energie en grondstoffen worden teruggewonnen uit rioolwater.

- **Benutten van lokale kringlopen**. Nieuwe materialen zijn bio-based en bij voorkeur lokaal geproduceerd in een kringloopeconomie met nieuwe verdienmodellen. Vrijkomende biomassa bij het onderhoud van wateren en dijken wordt lokaal als bodemverbeteraar verwerkt als bouwsteen in de kringlooplandbouw.

- **Opwekken en besparen van energie**. De waterschappen leveren een belangrijke bijdrage aan de verduurzaming van de energieproductie en het energiegebruik in Nederland. De komende jaren wil de ChristenUnie nog meer inzetten op warmtewinning uit rioolwaterzuiveringen, riolen of oppervlaktewater. Waterschappen moeten rioolwaterzuiveringsinstallaties inzetten als hubs voor duurzame energie.

- **Duurzaam inkopen van materialen**. Waterschappen moeten fors inzetten op duurzaam en sociaal inkopen, bijvoorbeeld duurzame materialen en energiezuinige apparaten en technieken toepassen. Het reduceren van zuiveringsslib en het terugwinnen van warmte en grondstoffen hieruit, zorgt ervoor dat klimaat, mens, milieu en natuur erop vooruitgaan.

Het waterschap zorgt voor natuur en milieu

We zijn rentmeesters. Dit betekent dat de ChristenUnie verantwoord om wil gaan met onze natuur en het milieu. Zij zijn belangrijk voor mens en dier om zowel lichamelijk als psychisch gezond te zijn en blijven.

De natuurontwikkeling lift mee met een adequaat waterbeheer. We willen in samenspraak met land- en tuinbouwbedrijven goede verscheidenheid aan planten- en diersoorten in en om zoveel mogelijk kilometers sloten bereiken. Een grote variatie aan teelten levert een bijdrage aan biodiversiteit. Daarbij moet bijzondere aandacht zijn voor weidevogels en voor de bescherming van bijenkolonies en insecten. Dit geldt ook voor het agrarisch natuurbeheer langs waterlopen.

De ChristenUnie ondersteunt het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Waar mogelijk werken we samen aan een gezonde leefomgeving waarin het goed wonen en werken is. De agrariërs en natuurbeheerders zijn de ruggengraat van landschaps- en natuurbeheer in ons land.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Versterken van biodiversiteit**. Het waterschap stimuleert en faciliteert de ontwikkeling van een gezonde biodiversiteit. Het ontstaan en behouden van een goede biodiversiteit is een complex samenspel van de waterkwaliteit, maar ook de sloten, en andere wateroevers spelen hier een belangrijke rol in.

- **Beheren van sloten op een manier die goed is voor de natuur**. De ChristenUnie wil een goed en verantwoord onderhoud van sloten en andere wateroevers. We stimuleren het planten van bomen en struiken, zowel in aantal als in verhoging van de kwaliteit ervan. Daarbij is afwisseling in groei- en planttijd en soorten ook belangrijk.

- **Bestrijden van invasieve exoten**. Planten en dieren die niet van nature voorkomen in ons land, vormen vaak een bedreiging voor onze veiligheid, de biodiversiteit en de waterkwaliteit. Daarom bestrijden we ze zo effectief mogelijk.

- **Versterken van waterkwaliteit volgens de Europese norm**. Volgens de Europese Kaderrichtlijn Water moet uiterlijk in 2027 in heel Europa de kwaliteit van het water op orde zijn, zowel chemisch als ecologisch. We houden vast aan het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water. Het waterschap meet en monitort de toestand van de wateren in haar gebied en neemt alle maatregelen die nodig zijn om aan de richtlijn te voldoen, voor zover dat de verantwoordelijkheid van het waterschap is. Alleen op die manier blijft ons drink- en oppervlaktewater schoon.

- **Een gezonde visstand**. De ChristenUnie streeft naar een gezonde visstand. Waterwerken worden waar mogelijk zo visvriendelijk en passeerbaar gemaakt. Een goede visstand draagt bij aan een gezonde ecologie van de wateren en heeft een positief effect op de waterkwaliteit. Om vervuiling te voorkomen zetten we in op loodvrij vissen in de sportvisserij.

Het waterschap brengt waterbeheer en recreëren samen

Het water is belangrijk voor de recreatie. We mogen genieten van het water en de natuur. Denk aan zwemmen, schaatsen, varen of vissen[3]. Het waterschap bevordert dat paden langs het water en de dijken zo veel mogelijk beschikbaar zijn voor wandelaars en fietsers. Ook zorgt het waterschap voor de monitoring van het zwemwater[4], zodat er veilig gezwommen kan worden.

Soms worden recreatietaken of taken ten aanzien van gebieds- en landschapsontwikkeling uitgevoerd door het waterschap. Het waterschap is daarbij niet verantwoordelijk voor de financiering. De ChristenUnie wil dat het waterschap vooraf heldere afspraken maakt met de betrokken partijen. Een belangrijke randvoorwaarde voor de ChristenUnie is, dat recreatief gebruik van het water niet in strijd mag zijn met de uitvoering van de kern- en beheertaken van het waterschap.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Recreatieve wensen van inwoners meewegen**. Zo kan er in overleg met betrokkenen, de gemeente of de provincie, ruimte ontstaan voor de aanleg van wandelpaden, kanovoorzieningen, zwemwatervoorzieningen, vissteigers of bijvoorbeeld een fietsbrug of –pont.

- **Afstemming met de particuliere grondeigenaren**. We willen niet dat het recreatieve gebruik leidt tot overlast voor de omgeving. De plannen moeten daarom worden afgestemd met de belanghebbenden.

- **Een goede omgang met de Nederlandse historie in en rond het water**. Er moet daarom zorgvuldig worden omgegaan met het watererfgoed zoals waardevolle watermolens, sluizen en gemalen. Bijzondere watergangen zoals beken, sprengen, inundatiekanalen of fortgrachten onderhouden we goed.

- **De realisatie van architectonische verantwoorde gebouwen en gemalen**. Bij de aanleg van watergangen, dijken of andere waterinfrastructuur wordt gezorgd dat deze goed worden ingepast in het landschap.

- **Goede voorzieningen voor de recreatievaart**. Toeristische routes met afmeerplaatsen en afgiftepunten voor vuilwater vormen de basis voor verantwoorde recreatievaart. Plezierboten moeten hun septic tank niet lozen op onze vaarten en meren. Het waterschap spant zich daarvoor in. Het waterschap maakt met de provincie heldere afspraken over deze taak[5] en de financiering.

[3] Denk bijvoorbeeld aan de recreatieve hengelsport. De hengelsportfederaties (HSF) vormen een belangrijke gesprekspartner voor het waterschap. Hun kennis kan ook worden benut voor het monitoren van de (ecologische) waterkwaliteit.
[4] Dit betreft een door de provincie aan het waterschap opgedragen neventaak.
[5] De taak ten aanzien van de vaarwegen betreft een door de provincie aan het waterschap opgedragen neventaak.

Het waterschap gaat verantwoord om met uw geld

De ChristenUnie vindt dat waterschappen verstandig moeten omgaan met de middelen die zij hebben. Een goede uitvoering van de waterschapstaken staat daarbij voorop.
We spannen ons in om een verhoging van de lasten voor inwoners en bedrijven te beperken. Bij de uitvoering van de werkzaamheden moet het waterschap altijd zoeken naar de meest efficiënte, duurzame en slimme aanpak. Bij een eerlijke verdeling van de waterschapslasten hoort dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Daarbij hebben we in het bijzonder oog voor de lagere inkomens.

Als gevolg van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne zijn de prijzen voor gas- en materialen extreem gestegen. Daarbij leidt de overspannen woningmarkt en bouwsector ook tot schaarste in beschikbare bouwmaterialen en personele middelen. Als gevolg hiervan worden investeringen fors duurder en stijgen de uitvoeringskosten van waterschappen ook ongekend hard. Extra investeren in duurzame opwekking én besparing van energie, maakt waterschappen minder afhankelijk van gas en zorgt dat uitvoeringskosten lager worden. Investeringen in een energieneutraal waterschap en een klimaatbestendige omgeving mogen als gevolg van deze kostenontwikkelingen niet worden uitgesteld of versoberd, maar moeten juist worden versneld.

De ChristenUnie vindt dat het waterschap zijn taken en werkzaamheden uitvoert tegen de maatschappelijk laagste kosten. We willen vasthouden aan het principe dat de vervuiler of de veroorzaker van een waterprobleem (mee)betaalt aan de benodigde maatregelen. Kosten en lasten willen we niet doorschuiven naar de volgende generaties. Het waterschap werkt democratisch en legt publiekelijk verantwoording af over de genomen besluiten. Jaarlijks wordt inzichtelijk gerapporteerd over de uitgevoerde werkzaamheden en de besteding van de middelen. Op deze manier wil de ChristenUnie ervoor zorgen dat u weet waaraan het waterschap uw geld besteedt.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Beheersing van de waterschapslasten**. Bij de besluitvorming over investeringen worden de risico's helder in beeld gebracht. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse mag hierbij niet ontbreken.

- **Benutten van subsidies voor projecten van het waterschap**. Middelen van het Rijk, de provincie of de Europese Unie worden door het waterschap ingezet om boven op de eigen taken extra doelen te realiseren voor natuur, recreatie en landschap. Als het waterschap neventaken uitvoert, dragen de hiervoor verantwoordelijke medeoverheden de kosten.

- **Duurzaam financieel beleid**. We verschuiven de kosten niet naar volgende generaties. Om de toekomstige rentelasten tot een acceptabel niveau te beperken wordt een schuldenplafond gehanteerd. Lenen doen we zo min mogelijk.

- **Geld voor versnelling naar CO2-neutraal waterschap**. Financiële voordelen, die waterschappen hebben uit hun eigen fossielvrije duurzame energieopwekking, worden voornamelijk gebruikt voor het doorontwikkelen van projecten die bijdragen voor het behalen van de klimaatdoelstellingen van 2030. Op deze manier versnellen we een CO2-neutraal waterschap.

- **Eerlijke en integere omgang met investeringen**. Voor investeringen willen we afschrijven over de reëel te verwachten levensduur. De ChristenUnie wil kapitaalvernietiging voorkomen en niet meewerken aan boekhoudkundige, fiscale trucs of te risicovolle financiële constructies om een gunstigere lastenontwikkeling voor te spiegelen.

- **Gelijke behandeling van particulieren en bedrijven**. We willen voorkomen dat particulieren of bedrijven worden geconfronteerd met onevenredige hoge eigen kosten[6]. Het waterschap zoekt naar maatschappelijke oplossingen om de kosten voor iedereen te beperken.

- **Eerlijke kostenverdeling over de verschillende belangencategorieën.** Naar verhouding betalen ingezetenen nu vaak te veel. Onze uitgangspunten zijn: de vervuiler of degene die het meeste voordeel heeft bij de waterschapstaak betaalt ook het meest. Bij een herziening van het belastingstelsel, zal dit ons uitgangspunt zijn.

- **Eigen rekenkamer**. Een eigen rekenkamer ondersteunt bij de controle op een efficiënte realisatie van de doelen van het waterschap door het algemene bestuur van het waterschap. Ook kan worden samengewerkt met rekenkamers van andere waterschappen.

- **Samenwerken met andere overheden.** De ChristenUnie wil dat er heldere afspraken zijn over de kostenverdeling tussen overheden. Samenwerking moet leiden tot een zichtbaar positief financieel resultaat voor inwoners en bedrijven.[7]

- **Veilige wegen onderhouden voor een eerlijke prijs.** In Zeeland voert het waterschap de beheertaak uit voor 3500 kilometer aan wegen buiten de bebouwde kom. De gemeenten betalen aan het waterschap een vergoeding voor deze taak, echter niet kostendekkend. De ChristenUnie vindt dat de gemeenten de volledige kosten hoort te vergoeden. Jaarlijks past het waterschap 10 miljoen euro bij voor deze taak. Verder willen wij dat burgers en bedrijven bijdragen in de kosten als er voor hen bijzondere extra's (verzwaring door zwaarder verkeer) nodig zijn voor het beheer van de weg. Verder wil de ChristenUnie een hoge(re) prioriteit geven aan doorgaande fietsroutes die zoveel mogelijk autovrij worden gemaakt of vrijliggend worden aangelegd.

[6]Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het ontbreken van een rioolaansluiting, het onderhoud van een beschoeiing langs een vaarweg of de kosten voor het verwijderen van verontreinigde bagger. Indien nodig werkt het waterschap mee aan een individuele oplossing.

[7] In het Nationale Bestuursakkoord Water zijn door de overheidsorganisaties landelijke afspraken gemaakt over samenwerking en kostenbesparing. De waterschappen voeren de gemaakte afspraken uit.